

§ 13.

Плана на Амилкара;—завоюването на Испания от картагенците (236-221).

Завоюването на Испания прѣдставлявало толкова несъмнѣни, очевидни згоди, колкото заедно съ това било и трудно. Згодитѣ му се заключавали въ това, че Испания била щедро снабдена отъ природата съ всѣкакъвъ родъ естествени богатства: многобройни голѣми и корабоплавателни рѣки, обширни и отлични гори, полезни за направа на флота, и неисчерпаеми минерални богатства въ планинитѣ, особено срѣбърни рудници, които се славили съ изобилието си; а населена била съ извѣрѣдно войнствени и храбри племена. Естественитѣ богатства на Испания можали да даждѣ на Картагенъ изобилни срѣдства и способности, а народонаселението ѝ — отлични войски въ състава на армиитѣ му. Но, отъ друга страна, и мѣстността — рѣкитѣ, горитѣ и планинитѣ, и народонаселението на Испания прѣдставлявали такива мжчнотии за прѣодоляване, за завоюване на тѣзи страна и твърдо закрѣпчаване въ нея, щото въ Картагенъ никой и никога до тогава не смѣялъ даже да помисли за такова прѣдприятие. Амилкаръ пръвъ и явно го замислилъ, като справедливо съзнавалъ себѣ си способенъ да го изпълни, и този планъ той замислилъ не само за едно възнаграждение на Картагенъ за неговитѣ загуби, но и съ цѣль, по далечна и джлбока, която обаче държалъ тайно въ себѣ си, именно, като завоюва Испания и силно се утвърди въ нея, да образува отъ нея прѣвъсходно основание за дѣйствиата на една война противъ Римъ по сухо, въ самата Италия, въ самото срѣдоточие на могществото му, и заедно съ това да образува въ Испания отлична, закалена въ боеветѣ и напълно прѣдана нему, на Амил-

кара, войска, главната сила на която щели да съставляватъ войнственитѣ и храбри испанци и страшнитѣ заримлянитѣ, ненавиждащитѣ ги съсѣдни Гали. Планъ, както виждаме, достоенъ за Амилкара толкова, колкото самъ Амилкаръ билъ достоенъ за такъвъ планъ. И прввитѣ, главнитѣ згоди на този планъ били толкова очевидни, а влиянието на Амилкара и довѣрието на правителството и народа къмъ него толкозъ силни, щото, въпрѣки всичкото противудѣйствие на Ханнона, рода и партията му, правителството не можало да не се съгласи на прѣдложението на Амилкара и му довѣрило изпълнението му, убѣдено, че, въ случай на сполука, то дѣйствително ще принесе на Картагенъ много по голѣми згоди, отколкото ако той задържеше за себѣ си Сицилия, Сардиния, Корсика и всички други острови. А картагенския народъ, изпълненъ съ непримирима ненавистъ къмъ римлянитѣ, подкрѣпилъ отъ своя страна съгласието на правителството съ пълно одобрение. И прѣвъсходния планъ на Амилкара билъ изпълненъ отъ него (макаръ, по причина на смъртта му, и не напълно) още въ самото начало по твърдѣ забѣлжителенъ начинъ. Тѣй като Картагенъ нѣмалъ вече достатъчна флота за да прѣкара армията си въ Испания и при това самата благоразумна прѣдпазливостъ изисквала избѣгването на това, за да не се възбуди вниманието и противудѣйствието на Римъ, то Амилкаръ рѣшилъ да изведе войската си отъ картагенскитѣ граници по сухо прѣзъ пустинитѣ на Африка къмъ Херкулесовитѣ стълбове (днесъ Гибралтарския проливъ) и да прѣмине тамъ на товарни кораби въ градъ Гадесъ (днесъ Кадиксъ) въ